

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2025

B

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 9 december 2024

De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft op 22 oktober 2024 brieven gestuurd aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake een rappel voor niet en gedeeltelijk uitgevoerde moties en inzake de halfjaarlijkse stand van zaken ten aanzien van de toezeggingen die door de bewindspersonen aan de Eerste Kamer zijn gedaan.

De Minister en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben op 6 december 2024 met afzonderlijke brieven gereageerd.

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Dragstra

¹ Samenstelling:

Lagas (BBB), Jaspers (BBB), Van Knapen (BBB), Roovers (GroenLinks-PvdA), Veldhoen (GroenLinks-PvdA) (*ondervoorzitter*), Fiers (GroenLinks-PvdA), Ramsodit (GroenLinks-PvdA), Rosenmöller (GroenLinks-PvdA), Kaljouw (VVD), Geerdink (VVD), Rietkerk (CDA) (*voorzitter*), Doornhof (CDA), Van Meenen (D66), Belhirsch (D66), Van Kesteren (PVV), Nicolai (PvdD), Van Bijsterveld (JA21), Van Apeldoorn (SP), Talsma (CU), Van den Oetelaar (FVD), De Vries (SGP), Perin-Gopie (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Den Haag, 22 oktober 2024

De Eerste Kamer kent momenteel een halfjaarlijks toezeggingenrapport. U ontvangt daarover vandaag separaat de gebruikelijke rapportbrief. Om ook de uitvoering van aangenomen moties systematischer te gaan monitoren, ontvangt u voortaan halfjaarlijks eveneens een rapport voor niet en gedeeltelijk uitgevoerde moties.²

Bij deze brief ontvangt u digitaal een overzicht van de moties op uw beleidsterrein die op dit moment geregistreerd staan als niet of gedeeltelijk uitgevoerd. De Kamer verneemt graag vóór 6 december 2024 wat de stand van zaken is met betrekking tot de uitvoering van deze moties. Is een motie naar uw oordeel reeds (deels) uitgevoerd, dan verneemt de Kamer graag op welke wijze. Is een motie nog niet (geheel) uitgevoerd, dan ontvangt de Kamer graag een prognose op welke termijn dit alsnog zal gebeuren. De moties zijn te raadplegen via de volgende link:

Rapport: https://www.eerstekamer.nl/rapport_moties?rapport=vmhjlzr6osyc&ministerie=vgkflb6vsmv9

Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,
J.A. Bruijn

² Zie ook Verslag Tijdelijke Commissie Werkwijze Eerste Kamer, Kamerstukken 2016/17, CXXIV, nr. A, p. 10

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Den Haag, 22 oktober 2024

De Eerste Kamer beziet ieder half jaar in hoeverre de toezeggingen die door de verschillende bewindspersonen aan deze Kamer zijn gedaan reeds zijn nagekomen.

In verband met het aantreden van het nieuwe kabinet maak ik graag van de gelegenheid gebruik om u – eenmalig – ter informatie een volledig overzicht aan te bieden van de openstaande of deels voldane toezeggingen die door uw ambtsvoorganger zijn gedaan. Ook toezeggingen met een onbepaalde termijn zijn in dit overzicht opgenomen.

Doordat de portefeuilles van de bewindspersonen bij het aantreden van het nieuwe kabinet opnieuw zijn vastgesteld, kan het voorkomen dat een toezegging niet correct is geadresseerd. Indien dit het geval is, verneemt de Kamer dit uiteraard graag.

Daarnaast treft u ter verificatie het gebruikelijke halfjaarlijkse overzicht aan van de openstaande en deels voldane toezeggingen waarvan de termijn op 1 juli 2024 is verstreken.

Beide overzichten, die deels samen kunnen vallen, zijn terug te vinden via de volgende links:

Rappel: <https://www.eerstekamer.nl/rappel?rappel=vmhlbvofr2jc&ministerie=vgkflb6vsmv9>

Totaaloverzicht: <https://www.eerstekamer.nl/rappel?rappel=vmhlstar3gu&ministerie=vgkflb6vsmv9>

Teneinde een geactualiseerd overzicht aan de verantwoordelijke commissie(s) voor te kunnen leggen, verneemt de Kamer eventuele correcties en een prognose van de termijnen waarop de toezeggingen uit het rappel zullen worden nagekomen, graag vóór vrijdag 6 december 2024.

De Eerste Kamer tracht de toezeggingenregistratie zo actueel mogelijk te houden. Hiervoor is van belang dat bewindslieden brieven, nota's en andere stukken die samenhangen met toezeggingen aan de Eerste Kamer rechtstreeks aan deze Kamer aanbieden, onder vermelding van de relevante toezeggingenregistratienummers («T-nummers»).

Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,
J.A. Bruijn

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 december 2024

Hierbij stuur ik u de reactie op uw verzoek van 22 oktober jl. met kenmerk 175931.12u/175941u, waarin u vraagt om informatie over de stand van zaken van een aantal moties en toezeggingen. Een overzicht treft u hieronder aan.

Moties

Motie van het lid Koffeman c.s.; De Eerste Kamer verzoekt de regering om studenten van de pechgeneratie op een behoorlijke wijze te compenseren voor de door hen betaalde of te betalen rentelasten.

Toelichting

Het vorige kabinet heeft de Eerste Kamer geïnformeerd dat zij voornemens was deze motie niet uit te voeren. Dat is gebeurd in de brief van 6 december 2022 (Kamerstukken I 2022/2023, 35 788, AB) en op 24 mei 2023 met de brief Verslag van een nader schriftelijk overleg (met reactie op nadere vragen) over de herinvoering van de basisbeurs en tegemoetkoming van huidige studenten zonder basisbeurs (Kamerstukken I 2022/23, 35 788, nr. AF).

In het regeerprogramma van dit kabinet is een extra tegemoetkoming opgenomen voor leenstelselstudenten. Met dit voornemen acht het kabinet deze motie alsnog uitgevoerd.

Motie van het lid Gerkens c.s.; De Eerste Kamer verzoekt de Staatssecretaris met haar collega van OCW in overleg te gaan om de besturen van de lerarenopleidingen te bewegen tot het formuleren van een ambitie voor digitale geletterdheid op lerarenopleidingen op landelijk niveau en hierover aan de Eerste Kamer te rapporteren.

Toelichting

Met de brief «digitale geletterdheid op lerarenopleidingen op landelijk niveau» (Kamerstukken I 2023/24, CXLVII, nr. O) van 13 februari 2024 is uitvoering gegeven aan de motie Motie-Gerkens (SP) c.s. over digitale geletterdheid op lerarenopleidingen (CXLVII, J). In de brief is ook verwezen naar de voortgangsrapportages van het masterplan basisvaardigheden. Op 7 oktober heeft de Eerste Kamer die voortgangsrapportage ontvangen. Naar aanleiding daarvan heeft de commissie besloten om gelegenheid te geven voor schriftelijk overleg op 5 november. De commissie van Digitalisering van de Eerste Kamer heeft inbreng geleverd. Het verslag wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 aan de Eerste Kamer verzonden.

Toezeggingen

Toezegging T02334

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Bruijn (VVD), toe de algemene maatregel van bestuur over de hoofdlijnen van de begroting voor het mbo te zijner tijd bij de Eerste Kamer voor te hangen.

Toelichting

De Minister heeft zowel de Eerste Kamer als de Tweede Kamer op 9 september 2021 in de brief over de evaluatie van de wet versterking bestuurskracht in het mbo en het hoger onderwijs geïnformeerd (Kamerstukken I 2021/22, 34 251, nr. J) en (Kamerstukken II 2021/22, 34 251, nr. 95).

Toezegging T02448

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Martens (CDA), Bruijn (VVD) en Nooren (PvdA), toe over twee jaar met de VSNU en het Rectoren College te overleggen over de uitbreiding van het ius promovendi, over vijf jaar de wetswijziging te evalueren en die mee te nemen bij de Balans van de wetenschap in 2022. De naleving van de handreiking, het transnationale aspect, het toenemende aantal Engelstalige masteropleidingen en de aansluiting van die opleidingen op de beroepspraktijk worden daarbij betrokken.

Toelichting

De Eerste Kamer wordt in het najaar van 2024 geïnformeerd over deze toezegging.

Toezegging T03060

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Veldhoen (GroenLinks), Pijlman (D66) en Vos (PvdA), toe onafhankelijk onderzoek te laten verrichten naar duurzame versterking van de publieke omroep, zowel wettelijk als financieel, en gelet op het internationale krachtenveld. Het onderzoek naar erkenningenhouders maakt hier deel van uit. Over het voornemen tot het doen van onderzoek wordt de Eerste Kamer geïnformeerd en zij wordt in de gelegenheid gesteld om een reflectie op de onderzoeksopzet te geven (35 554, N.).

Toelichting

De Eerste Kamer is op 16 november 2023 over deze toezegging geïnformeerd met de brief «Rapport Adviescollege Van Geel «Eenheid in veelzijdigheid»» (Kamerstukken 2023–2024, 32 827, nr. F).

Toezegging T03062

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Pijlman (D66) en Bikker (ChristenUnie), toe de proeve van een nieuwe omroepstelsel ook naar de Eerste Kamer te sturen en daarin aandacht te besteden aan objectieerbare criteria.

Toelichting

De Eerste Kamer is op 16 november 2023 over deze toezegging geïnformeerd met de brief «Rapport Adviescollege Van Geel «Eenheid in veelzijdigheid»» (Kamerstukken 2023–2024, 32 827, nr. F).

Toezegging T03080

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Pijlman (D66), toe om het onderzoek naar de veiligheid van journalisten uit te breiden met een onderzoek naar nepnieuws en desinformatie bij de publieke omroep.

Toelichting

De Eerste Kamer is op 16 november 2023 over deze toezegging geïnformeerd met de brief «Rapport Adviescollege Van Geel «Eenheid in veelzijdigheid»» (Kamerstukken 2023–2024, 32 827, nr. F).

Toezegging T03082

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Veldhoen (GroenLinks), toe om de Eerste Kamer op de hoogte te brengen indien blijkt dat niet alle inkomsten bij de publieke omroep worden meegenomen in het onderzoek naar de financiering van de publieke omroep.

Toelichting

De Eerste Kamer is op 16 november 2023 over deze toezegging geïnformeerd met de brief «Rapport Adviescollege Van Geel «Eenheid in veelzijdigheid»» (Kamerstukken I, 2023/24, 32 827, nr. F).

Toezegging T03479

Overleg/debat van de Commissie voor Justitie en Veiligheid (J&V). De Staatssecretaris voor Cultuur en Media zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Nicolai (PvdD), toe schriftelijk te reageren hoe persoonlijke belangen worden gewogen in verhouding tot de openbare toegankelijkheid van archiefstukken van de overheid.

Toelichting

Er is overleg geweest met het Nationaal Archief over hoe de Archiefwet⁹⁵ daar in praktijk wordt uitgevoerd ten aanzien van het geven van toegang tot beperkt openbaar archief. Het streven was en is om de toezegging mee te nemen in de behandeling van de Archiefwet. De Eerste Kamer wordt in het voorjaar van 2025 geïnformeerd over deze toezegging.

Toezegging T03480

De Staatssecretaris voor Cultuur en Media zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Backer (D66) over de status van een eerdere toezegging aan het lid Pijlman (D66) om te onderzoeken of er binnen de Mediawet voldoende mogelijkheden zijn om desinformatie bij de publieke omroep tegen te gaan, toe dit mee te nemen in de beleidsdoorlichting media en de Eerste Kamer over de resultaten te informeren.

Toelichting

De Eerste Kamer is op 16 november 2023 geïnformeerd over deze toezegging met de brief «Rapport Adviescollege Van Geel «Eenheid in veelzijdigheid»» (Kamerstukken II 2023/24, 32 827, nr. F).

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
E.E.W. Bruins

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 december 2024

Hierbij stuur ik u de reactie op uw verzoek van 22 oktober jl. met kenmerk 175931.12u/175941u, waarin u vraagt om informatie over de stand van zaken van een aantal moties en toezeggingen. Een overzicht treft u hieronder aan.

Motie van de leden Doornhof (CDA) en Pijlman (D66); De Eerste Kamer verzoekt de regering te waarborgen dat binnen Stichting Cito de uitvoering van de taak om de overheidstoets aan te bieden, organisatorisch is gescheiden van de uitvoering van haar overige taken.

Toelichting

De Eerste en Tweede Kamer zijn op 3 april 2023 geïnformeerd over deze motie met de brief «Schooladvisering en doorstroomtoetsen primair onderwijs (po) 2023» (Kamerstukken I en II 2022/23, 31 293, nr. 666). De regering blijft verantwoordelijk voor de inhoudelijke voorwaarden aan de doorstroomtoetsen die in de wet- en regelgeving zijn opgenomen. En kan daardoor in het primair onderwijs, net als bij de examens, sturen op de kwaliteit en de inhoud. Voor de beoordeling of een specifieke doorstroomtoets voldoet aan de gestelde eisen is deskundigheid en onafhankelijkheid vereist. Daarom zijn de genoemde taken bij het CvTE en stichting Cito belegd. Ik blijf alert op de concentratie van taken bij het CvTE en stichting Cito, en evalueer deze met regelmaat. Ook in de opdrachtverlening aan stichting Cito ter behoeve van het ontwikkelen van de overheidsdoorstroomtoets is het een continu aandachtspunt dat de uitvoering van deze taak organisatorisch gescheiden blijft van de uitvoering van de overige adviestaken van stichting Cito.

Toezegging T02461

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Bruijn (VVD), Schalk (SGP) en Sent (PvdA), toe de evaluatie van de wet ook naar de Eerste Kamer te sturen. In de evaluatie wordt mede ingegaan op de additionele mogelijkheden om kleine scholen in stand te houden en op het aantal scholen dat gebruikmaakt van de mogelijkheid om een samenwerkings-school te vormen. Daarbij wordt tevens aangegeven welk deel daarvan onder een bijzonder bestuur komt te vallen en welk deel onder een openbaar bestuur.

Toelichting

In veel dunbevolkte gebieden worden scholen door krimp in leerlingaantallen met opheffing bedreigd. Om ervoor te zorgen dat ook in deze gebieden zowel openbaar als bijzonder onderwijs beschikbaar blijft, is in 2018 de wet Samen sterker door vereenvoudiging samenwerkingsschool (Wet samenwerkingsschool) in werking getreden. Deze wet beoogt de vorming van een samenwerkingsschool te vereenvoudigen. Op een samenwerkingsschool wordt tegelijk openbaar én bijzonder onderwijs verzorgd. In de eerste helft van 2024 heeft het Kohnstamm Instituut de wet geëvalueerd. De onderzoekers concluderen dat de vorming van een samenwerkingsschool door de wetswijziging eenvoudiger is geworden, met name door de versoepeling van de getalsnormen en vermindering

van het regelwerk. Vorming van een samenwerkingsschool gaat soms ook samen met lastige zaken zoals weerstand bij ouders, het afscheid nemen van bepaalde vieringen of de angst voor een ongelijkwaardige positie binnen de school. Mijn ministerie gaat met de aanbevelingen van de onderzoekers aan de slag. De Eerste Kamer wordt in het najaar van 2024 geïnformeerd over deze toezegging via een aparte brief.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M.L.J. Paul